

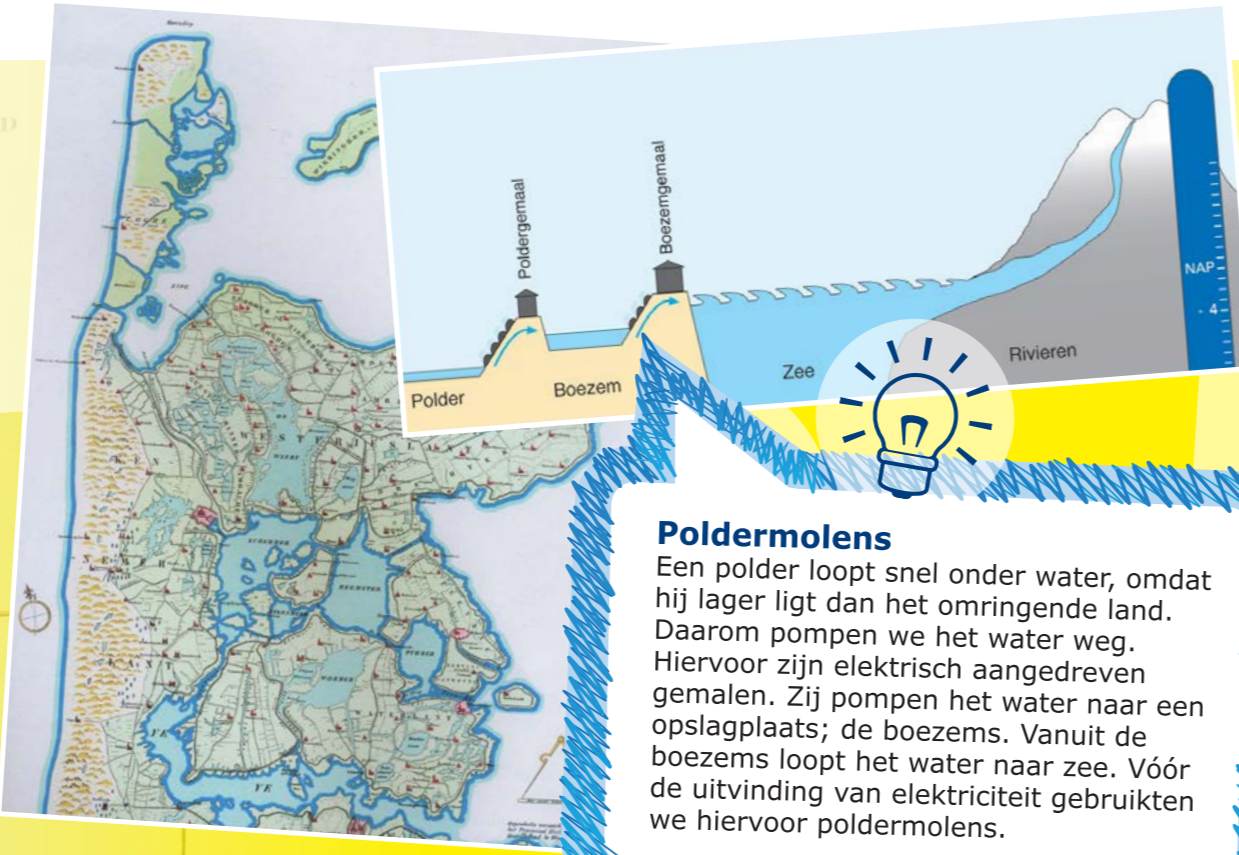
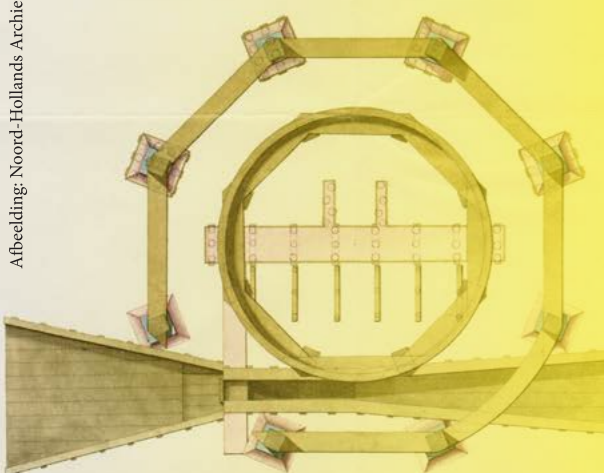
MOLENKADE, MOLEN B, C + D

Kijksleutel

Een molen is een bouw pakket. De houten balken kunnen zo uit elkaar gehaald worden en ergens anders weer opgebouwd worden.

Abbeelding: Noord-Hollands Archief

Poldermolens

Een polder loopt snel onder water, omdat hij lager ligt dan het omringende land. Daarom pompen we het water weg. Hiervoor zijn elektrisch aangedreven gemalen. Zij pompen het water naar een opslagplaats; de boezems. Vanuit de boezems loopt het water naar zee. Vóór de uitvinding van elektriciteit gebruikten we hiervoor poldermolens.

heeft de historische platen geleverd. Nog meer foto's en leuke weetjes vind je op archiefalkmaar.nl

Strijkmolens

Sommige boezems hebben geen directe verbinding met zee. Het water kan niet weggkomen. Een gemaal pompt het water via een andere boezem naar zee. Vóór de komst van de gemalen pompten de molens het water van boezem naar boezem. Dit waren strijkmolens zoals hier aan de Molenkade. Vraag maar aan de molenaar waarom het strijken heet.

Door de drooglegging van de Heerhugowaard kon al het polderwater geen kant meer op, de boezems dreigden over te lopen. Daarom kwamen er in 1628 vijf strijkmolens langs de huidige Hoornsevaart.

Met een kruirad kun je de kap draaien en de wieken op de wind zetten. Het kruirad staat binnen: binnenkruiers.

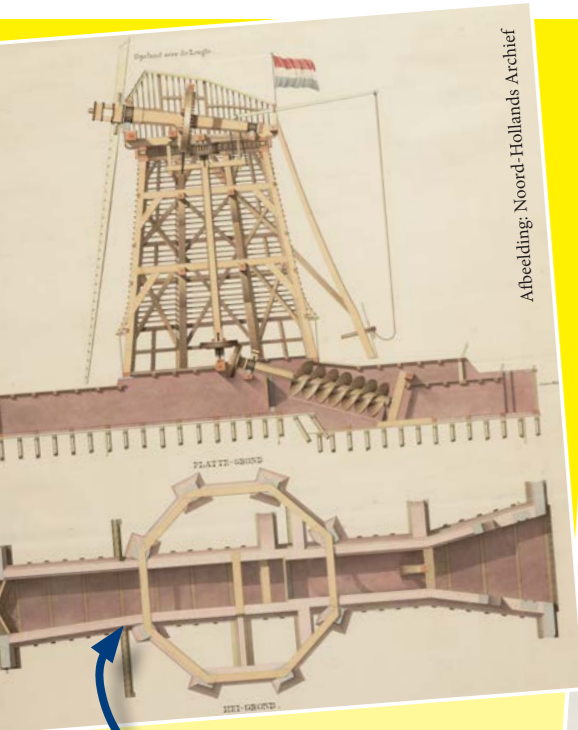

Molen C werd meerdere malen getroffen door brand. Brand is natuurlijk heel naar, maar zo kun je wel goed zien dat de molen op dezelfde manier als een toren is opgebouwd. Molenbouwers zijn ook torenbouwers.

MOLENKADE, MOLEN B, C + D

Kijksleutel

Abbeiding: Noord-Hollands Archief

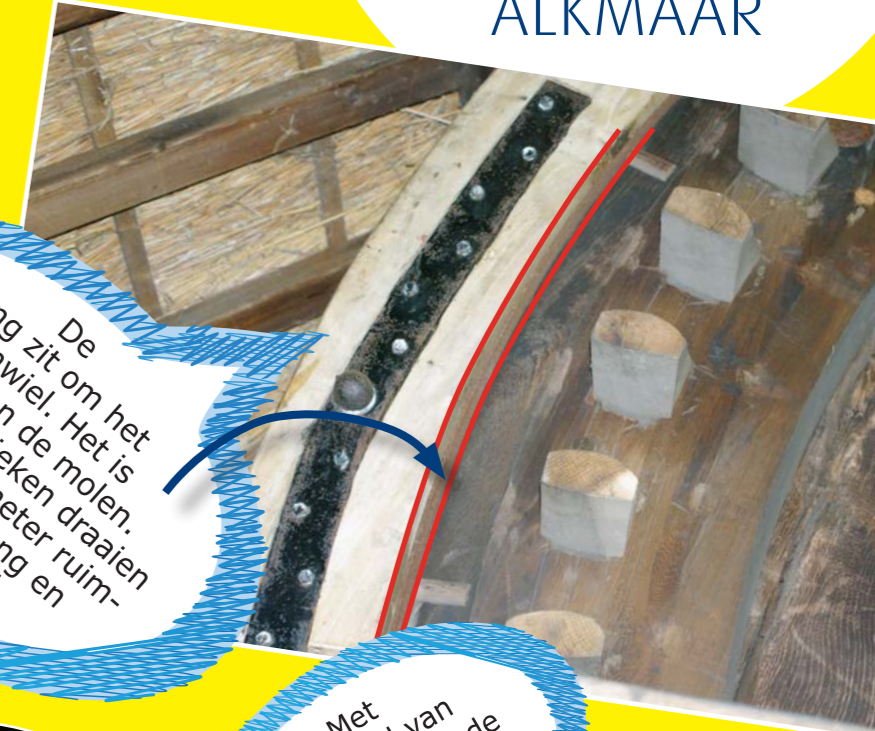

Abbeiding: Noord-Hollands Archief

Met de vang kan de molen op de rem, de wieken stoppen met draaien. De molenaar bedient de vang met het *vangtouw* en de *vangstok*. Het is zwaar werk!

De vang zit om het bovenwiel. Het is de rem van de molen. Wanneer de wieken draaien zit er een centimeter ruimte tussen de vang en het molenwiel.

Met de stand van de wieken kan de molenaar een boodschap uitdragen.

Waterrad
Vijzel

In oude molens schept een rad het water omhoog. Later kwam de vijzel, waarmee het water sneller verplaatst werd. In 1884 kregen deze molens een vijzel. Alleen bij Molen C is de vijzel nog te zien.

Dit is varkensvet, de molenaar noemt het *reuzel*. Hij smeert de as ermee in zodat deze lekker soepel draait.

varkensvet

kom maar langs

Ik ben gesloten

Vreugde

De onderste wiek staat vlak voor de deur, en 'komt er aan' net als een baby bij een geboorte.

Rouw

De onderste wiek staat voorbij de deur, hij is 'gegaan' net als iemand die overleden is.

In een molen kun je wonen.

Stookhout...

Molen A is in 1941 als een bouw pakket naar het openluchtmuseum in Arnhem verhuisd. Het zou een museumstuk worden! Na de oorlog waren alle onderdelen echter verdwenen. Volgens de legende hebben mensen zich tijdens de oorlog warmgehouden met de dikke balken. Molen A was als stookhout geëindigd!

